

T.C. ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

T.C. ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

PAYDAŞ ETKİLEŞİM PLANI (PEP)

**AVRUPA BİRLİĞİ / KATILIM ÖNCESİ MALİ YARDIM ARACI (IPA) – IPA 2019
ENERJİ SEKTÖR PROGRAMI – FAZ 4 PROJESİ (P179235)**

Mart 2023

İÇİNDEKİLER

1. YÖNETİCİ ÖZETİ	3
2. GİRİŞ.....	4
2.1. Proje Detayları.....	5
2.2. Paydaş Etkileşim Planının Amaçları	5
3. YASAL DÜZENLEMELER VE GEREKLİLİKLER.....	6
3.1. Paydaş Etkileşimi için Ulusal Mevzuat.....	6
3.1.1. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası.....	6
3.1.2. 4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu.....	7
3.1.3. 3.1.3 3071 Sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun	7
3.2 Paydaş Etkileşimi için Dünya Bankası Gereklilikleri	7
4. PAYDAŞLARIN BELİRLENMESİ VE ANALİZİ.....	8
4.1 Paydaş Etkileşiminin Temel İlkeleri.....	9
4.2 Proje için Paydaş Kategorileri	9
4.2.1 Projeden Etkilenen Taraflar	9
4.2.2. Diğer İlgili Taraflar	10
5. PAYDAŞ ETKİLEŞİMİ PROGRAMI.....	11
5.1. Proje Hazırlığı Sırasında Yapılan Paydaş Katılımının Özeti.....	11
5.2 Paydaş Etkileşimi Yöntemleri	12
5.3. Projenin İleri Aşamaları.....	15
6. PAYDAŞ ETKİLEŞİMİ FAALİYETLERİNİN UYGULANMASI İÇİN KAYNAKLAR VE SORUMLULUKLAR	15
6.1. Kaynaklar.....	15
6.2. Yönetim Fonksiyonları ve Sorumlulukları	15
7. ŞİKAYET MEKANİZMASI	16
7.1. Ulusal Düzeyde Şikayet Mekanizması	16
7.2. Bakanlar Düzeyinde Şikayet Mekanizması.....	17
7.3. İşçi Şikayet Mekanizması.....	18
7.4. İtiraz Mekanizması.....	19
7.5. Dünya Bankası Şikayet Çözümü Mekanizması	19
8. İZLEME VE RAPORLAMA	20
8.1. Paydaşların İzleme Faaliyetlerine Katılımı.....	21
EK 1. ÖRNEK ŞİKAYET FORMU.....	22
EK 2. İSTİŞARE TOPLANTISI KATILIMCI LİSTESİ.....	23

EK 3. İSTİŞARE TOPLANTISINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN SUNUM	25
--	-----------

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1 Paydaş Grupları	11
Tablo 2 Proje Kapsamında Uygulanacak Etkileşim Yöntemleri.....	12
Tablo 3 Paydaş Etkileşim Programına Genel Bakış	14

1. YÖNETİCİ ÖZETİ

Türkiye’de deniz üstü rüzgar enerjisinin geliştirilmesi için saha geliştirme çalışmalarının yapılmasının öngörüldüğü Enerji Sektör Programı Faz 4 Projesi ile Marmara Denizi’nde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından belirlenen sahalarda; jeolojik ve jeoteknik ölçümler, meteorolojik ve oşinografik analiz ve ölçümler, ekonomik ve finansal ön fizibilite çalışmaları, çevresel ve sosyal kısıt analizi ve diğer teknik çalışmalar gerçekleştirilecektir. Proje faaliyetleri ve çıktıları ile önümüzdeki dönemde açıklanacak olan ihalelerde potansiyel teklif sahipleri için risklerin azaltılması ve şeffaflığın artırılması hedeflenmektedir.

Proje kapsamında hazırlanan bu Paydaş Etkileşim Planının (PEP) amacı, proje paydaşlarının belirlenmesi ve paydaşların proje uygulama süresi boyunca projeden ne düzeyde etkileneceklerinin ve projeye yönelik ilgililik düzeylerinin ortaya konulmasıdır. PEP aynı zamanda, tüm ilgili paydaşlar arasında bir iletişim stratejisinin geliştirilmesine, proje döngüsü boyunca paydaşların proje uygulamasına etkili ve kapsayıcı katılımlarına ve proje hakkında tam bilgi sağlamalarına, projenin potansiyel riskleri ve etkilerine ilişkin paydaşların endişelerinin ve görüşlerinin dikkate alınmasına hizmet etmektedir.

Projenin ana paydaşı, faydalanıcı kurum olarak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na (ETKB) bağlı Enerji İşleri Genel Müdürlüğü'dür. Enerji İşleri Genel Müdürlüğü (EİGM), başta yenilenebilir enerji kaynakları olmak üzere tüm enerji kaynaklarının tespiti ve değerlendirilmesi için ölçümlerin yapılması, fizibilite ve örnek uygulama projelerinin hazırlanmasından sorumlu olması nedeniyle projeden doğrudan etkilenen taraf olarak görülmektedir. Ayrıca, denizlerde faaliyet gösterenler, özel sektör temsilcileri ve ilgili sivil toplum kuruluşları da günlük faaliyetlerinin proje faaliyetlerinden etkilenme ihtimali bulunduğundan, projeden doğrudan etkilenen taraflar arasında yer almaktadır. Projeden dolaylı olarak etkilenen taraflar, proje çıktıları doğrultusunda kararlaştırılacak olan yatırımların gerçekleştirilmesi sırasında faaliyetleri etkilenecek olan Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi (BOTAŞ), Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO), Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) ve Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi'dir (TEİAŞ).

İşbu PEP, paydaşların Proje faaliyetleri ve paydaş etkileşimi süreci konusunda bilgilendirilmeleri amacıyla 8-17 Mart 2023 tarihleri arasında Türkçe ve İngilizce olarak ETKB'nin internet sitesinde yayınlanmıştır. İlgili kamu kurum ve kuruluşlarının, sivil toplum kuruluşlarının, üniversitelerin temsilcileri ve özel sektör temsilcilerinden oluşan yaklaşık 70 kişinin katılımıyla 16 Mart 2023 tarihinde çevrimiçi bir toplantı düzenlenmiştir. Katılımcılara, Projenin potansiyel risk ve etkileri ve PEP konusunda bilgilendirme yapılmıştır. Bütün paydaşlar, paydaş etkileşimi faaliyetleri içerisinde yer alma niyetlerini beyan etmiş ve projenin uygulama sürecinde kritik görülen hususlarda kendilerine danışılmasını talep etmişlerdir.

Paydaş etkileşiminin daha çok çevrimiçi kanallar yoluyla yapılması öngörülmektedir. Mümkün ve uygun olduğunda, paydaşların türü ve kategorisine bağlı olarak bu amaca uygun çevrimiçi platformlar ve özel tartışma grupları oluşturulacaktır. Paydaşların çevrimiçi kanallara erişimi olmadığında geleneksel iletişim kanallarından (TV, gazete, radyo, kamu duyuruları, posta vb.) faydalanılacaktır. Proje belgeleri, sunumlar, anketler ve tartışma konuları gibi materyaller çevrimiçi olarak katılımcılara dağıtılacaktır.

ETKB'nin Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü altındaki Yabancı Sermaye Koordinasyon Dairesi, Proje uygulama birimi (PIU) olarak faaliyet gösterecek olup, PEP'in başarılı bir şekilde uygulanmasından sorumlu olacak ve alınan geri bildirimlerin ve şikayetlerin raporlanmasının yanı sıra proje ilerlemesinin izlenmesi görevini de yürütecektir.

2. GİRİŞ

Türkiye'nin 2019-2023 yıllarını kapsayan 11. Kalkınma Planı, sürdürülebilir büyümeyi sağlamak için enerji verimliliğinin artırılması ve enerji arz güvenliğinin sağlanması gibi Türkiye'nin kalkınma vizyonu çerçevesinde izlenecek uzun vadeli yapısal reformları ortaya koymaktadır. Kalkınma Planı, (i) 2018 yılında %32 olan yenilenebilir enerji kaynaklarının üretimdeki payının 2023 yılında %38,8'e çıkarılması; (ii) enerji verimliliği uygulamaları ve orman varlıklarında artış gibi ek önlemlerle karbon emisyonlarının azaltılması için önlemlerin geliştirilmesi; (iii) yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üretiminin artırılması ve yenilenebilir enerji üretiminin şebekeye entegrasyonu için gerekli planlamanın yapılması; (iv) şebekeye, artan yenilenebilir enerji kısıtlarını ortadan kaldırmak için kurulacak pompajlı hidro dahil olmak üzere, enerji depolama sistemlerinin dahil edilmesi; (v) daha verimli ve kendi enerjisini üretebilen bina sayısının artırılması; ve (vi) mevcut binalarda enerji verimliliğinin teşvik edilmesi hedefleri çerçevesinde sürdürülebilirliğin ve yeşil enerji dönüşümünün sağlanmasını amaçlamaktadır.

Türkiye'de ekonomik büyüme ve nüfus artışına bağlı olarak enerji ve doğal kaynaklara olan talep artmaktadır. Türkiye, 2002'den bu yana yıllık yüzde 5,5'lik büyüme oranıyla OECD içinde en hızlı büyüyen ülkelerden biri olmuştur. Bu süreçte, Türkiye'nin birincil enerji arzı 78,4 Mtep'ten 147 Mtep'e çıkarak 19 yıl içinde neredeyse iki katına ulaşmıştır. Türkiye'nin ekonomik performansının artması, 2022 yılı sonunda toplam kurulu gücün 31,8 GW'dan 103,8 GW'a, elektrik tüketiminin ise 132,6 TWh'den 328,7 TWh'ye yükselmesi ile, elektrik üretim altyapısına da yansımıştır. ETKB'nin referans senaryosuna göre, elektrik tüketiminin 2023 yılında yıllık %4,8 artarak 375,8 TWh'ye ulaşması beklenmektedir. 11. Kalkınma Planına göre, ülkenin artan enerji ihtiyacını karşılamak üzere, devreye alınacak ilave özel sektör yatırımlarıyla 2023 yılına kadar mevcut kapasitenin 110 GW'a ulaşması beklenmektedir.

Türkiye'nin 2023 yılına kadar yenilenebilir enerji sektörüne yönelik politika ve stratejisinin ana hatları, Ulusal Yenilenebilir Enerji Eylem Planı'nda (UYEEP) belirlenmiştir. Plana göre, 2023 yılına kadar Türkiye'nin elektrik ihtiyacının %30'u yenilenebilir enerji teknolojilerinden sağlanacak ve toplam yenilenebilir kurulu güç yaklaşık 60 GW'a çıkacaktır. Elektrik üretiminin kaynak dağılımı 2030 yılına kadar UYEEP'in tahminleri (elektrik üretiminin %50'sinin yenilenebilir enerji ve %14'ünün yerli linyitten sağlanması) doğrultusunda devam ederse, ithal yakıtlardan sağlanan elektrik miktarı yılda 1,6 TWh'ye düşecek ve bu da enerji ithalatında yılda toplam 0,6 TWh tasarrufa tekabül edecektir. Dolayısıyla, Türkiye'nin yenilenebilir enerji sektöründe yaşanan son gelişmeler ve UYEEP'te ortaya konulan hedefler göz önünde bulundurulduğunda, deniz üstü rüzgar enerjisi gibi diğer yenilenebilir enerji kaynaklarında şu ana kadar kullanılmayan potansiyelden faydalanılması gerekmektedir.

Ayrıca Türkiye 2022 yılında, 2053 yılına kadar net sıfır hedeflerine ulaşmak için hem ekonomik büyümeyi desteklemeyi hem de ülkenin yeşil enerji dönüşümünü bir sonraki aşamaya taşımayı hedefleyen Ulusal Enerji Planını açıklamıştır. Buna göre Türkiye'nin 2035 yılına kadar kurulu gücünün toplam 187,7 GW'a ulaşması ve bunun %74'lük kısmının yenilenebilir enerjiden oluşması hedeflenmektedir. Planda ayrıca 2035 yılına kadar toplam 5 GW kapasiteli deniz üstü rüzgar tesisinin devreye alınması hedefi de yer almaktadır. Bu nedenle, Türkiye'nin önümüzdeki dönemde yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelik yatırımlarını önemli ölçüde artırması beklenmektedir.

Bu çerçevede Türkiye, deniz üstü rüzgar enerjisi üretimi için uygun sahaların belirlenmesi ve buna yönelik ihale ve yarışmaların başlatılması yoluyla açık deniz rüzgar enerjisi potansiyelinden yararlanmayı planlamaktadır. Türkiye'de 2018 yılında 1,2 GW kapasiteli deniz üstü rüzgar enerjisi tesisi için bir ihale gerçekleştirilmiş, ancak yerinde ölçüm verilerinin olmaması nedeniyle herhangi bir başvuru alınmamıştır. ETKB bünyesindeki Enerji İşleri Genel Müdürlüğü (EİGM) tarafından, deniz üstü rüzgar enerjisine yönelik yeni bir ihalenin gerçekleştirilmesinden önce potansiyel yatırımcılar için risklerin azaltılması ve şeffaflığın artırılmasına odaklanılmıştır. Bu kapsamda proje ile, jeolojik ve jeoteknik ölçümlerin, meteorolojik ve oşinografik analizler ve ölçümlerin, ekonomik ve finansal ön fizibilite çalışmalarının, çevresel ve sosyal kısıt analizinin yapılması, diğer teknik raporların hazırlanması ve EİGM'nin bu alanda kurumsal kapasitesinin artırılması hedeflenmektedir. Bu projenin çıktılarına göre, herhangi bir sahanın uygun bulunması durumunda, yeni bir ihale kararının alınması ve duyurulması planlanmaktadır.

2.1. Proje Detayları

Projenin, deniz üstü rüzgar enerjisi üretimi için uygun sahaların belirlenerek bu sahalara yönelik ihale kararlarının alınması yoluyla Türkiye'nin deniz üstü rüzgar enerjisi potansiyelinden yararlanılmasına yönelik politikalarına önemli ölçüde katkıda bulunması beklenmektedir. Proje faaliyetleri ve çıktıları ile önümüzdeki dönemde açıklanacak olan ihalelerde potansiyel teklif sahipleri için risklerin azaltılması ve şeffaflığın artırılması hedeflenmektedir. Proje kapsamında Marmara Denizi'nde ETKB tarafından belirlenen sahalarda jeolojik ve jeoteknik ölçümler, meteorolojik ve oşinografik analiz ve ölçümler, ekonomik ve finansal ön fizibilite çalışmaları, çevresel ve sosyal kısıt analizi ve diğer teknik çalışmalar gerçekleştirilecektir.

Öte yandan, ekonomik ve finansal ön fizibilite çalışmaları, çevresel ve sosyal kısıt analizi ve diğer teknik raporları içeren teknik hazırlık çalışmalarına yönelik eğitimler gerçekleştirilerek EİGM'nin kurumsal kapasitesi geliştirilecektir. Proje, EİGM'nin deniz üstü rüzgar enerjisi üretimi için saha seçimi ve ihale hazırlığı kapsamında kurumsal kapasitesini artırmanın yanı sıra, Türkiye'de deniz üstü rüzgar enerjisi üretimi için yatırım potansiyelinin geliştirilmesi için önemli girdiler sağlayacaktır.

2.2. Paydaş Etkileşim Planının Amaçları

Paydaş Etkileşim Planının (PEP) temel amacı, tüm proje döngüsü boyunca kamunun bilgilendirilmesi ve istişarelerin gerçekleştirilmesi de dahil olmak üzere paydaş etkileşimi için bir stratejinin belirlenmesidir. PEP, proje ekibinin paydaşlarla nasıl iletişim kuracağını ana hatlarıyla belirtmekte ve insanların proje ve projeye ilgili herhangi bir faaliyet hakkında endişelerini dile getirebilecekleri, geri bildirimde bulunabilecekleri veya şikayette bulunabilecekleri bir mekanizma sunmaktadır. Önerilen proje faaliyetleriyle ilgili çevresel ve

sosyal risklerin en aza indirilmesi ve azaltılması için tüm paydaşlar arasında sorunsuz bir işbirliğinin sağlanması ve projenin başarıyla tamamlanması için kamu kurumlarının, özel şirketlerin ve sivil toplum kuruluşlarının sürece katılımı önem arz etmektedir.

PEP'in özel hedefleri ise şu şekildedir:

- Doğrudan ve dolaylı paydaşların ve diğer ilgili tarafların belirlenmesi ve düzenli, doğru ve şeffaf bir iletişim stratejisinin geliştirilmesi ve proje boyunca iyi organize edilmiş bir yaklaşımla tüm paydaşlarla yapıcı bir ilişkinin sürdürülmesi,
- Paydaşların projeye olan ilgisinin ve desteğinin belirlenmesi ve paydaşların görüşlerinin proje dizaynında ve çevresel ve sosyal risklerin azaltılmasına yönelik alınacak önlemlerde dikkate alınmasının sağlanması,
- Potansiyel olarak etki yaratabilecek konularda proje süresince paydaşlarla ve diğer ilgili taraflarla etkili ve kapsayıcı bir ilişkinin kurulmasının sağlanması ve teşvik edilmesi,
- Paydaşlara; proje ve olası çevresel ve sosyal riskler ve bunların etkileri hakkında tam bilginin zamanında, anlaşılabilir ve erişilebilir bir formatta sağlanması,
- Paydaşlar ve kamu için erişilebilir ve kapsayıcı bir şikayet mekanizması yapısının belirlenmesi ve ETKB'nin bu tür şikayetlere ve gündeme getirilebilecek sorunlara yanıt verebilmesinin ve çözmesinin önünün açılması.

3. YASAL DÜZENLEMELER VE GEREKLİLİKLER

3.1. Paydaş Etkileşimi için Ulusal Mevzuat

Bilgi edinme hakkı, kişilerin kamu kurum ve kuruluşlarının kayıtlarında yer alan bilgilere erişim hakkıdır. Bilgi edinme hakkına ilişkin Türk mevzuat çerçevesi aşağıdakilerden oluşmaktadır:

- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası
- 4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu
- Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun

Herkesin bilgi edinmek için kamu kurum ve kuruluşlarına başvurma hakkı vardır ve bu doğrultuda İdare, başvuru sahiplerine her türlü bilgi ve belgeyi sağlamak için gerekli idari ve teknik tedbirleri almakla yükümlüdür.

3.1.1. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, vatandaşların düşünce ve kanaat hürriyetlerinin teminat altına alınması bakımından temel belgedir. Her ne sebep ve amaçla olursa olsun kimse, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz; düşünce kanaatleri sebebiyle kınanamaz ve suçlanamaz (Madde 25). Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet, resmi makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsar (Madde 26). Ayrıca, Türk vatandaşları ve karşılıklılık esası gözetilmek kaydıyla Türkiye'de ikamet eden yabancılar kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikayetleri hakkında, yetkili makamlara ve Türkiye Büyük Millet Meclisine yazı ile başvurma hakkına sahiptir (Madde 74).

Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CİMER), her türlü bilgi talebi başvurusu, öneri ve şikayetlerin iletilmesi için vatandaşlar ile kamu kurum ve kuruluşları arasında hızlı ve etkin iletişim kurulmasını sağlayan resmi bir devlet aracıdır. CİMER'in erişim kanallarına ilişkin ayrıntılar bu PEP'in 7. Bölümünde yer almaktadır.

Kurum ve kuruluşlar, başvuru üzerine istenen bilgi veya belgeye erişimi onbeş iş günü içinde sağlarlar. Ancak istenen bilgi veya belgenin, başvuru kurum ve kuruluş içindeki başka bir birimden sağlanması; başvuru ile ilgili olarak bir başka kurum ve kuruluşun görüşünün alınmasının gerekmesi veya başvuru içeriğinin birden fazla kurum ve kuruluşu ilgilendirmesi durumlarında bilgi veya belgeye erişim otuz iş günü içinde sağlanır. Bu durumda, sürenin uzatılması ve bunun gerekçesi başvuru sahibine yazılı olarak ve onbeş iş günlük sürenin bitiminden önce bildirilir (Bilgi Edinme Hakkı Kanunu, Madde 11).

3.1.2. 4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu

Bilgi Edinme Kanunu, bilgi edinme hakkına ilişkin süreci tanımlamaktadır. Bu hakkı, demokratik ve şeffaf yönetimin ön koşulu olan eşitlik, tarafsızlık ve şeffaflık ilkeleri doğrultusunda düzenlemektedir. Bilgi verme yükümlülüğüne göre (Madde 5), kurum ve kuruluşlar, bu Kanunda yer alan istisnalar dışındaki her türlü bilgi veya belgeyi başvuranların yararlanmasına sunmak ve bilgi edinme başvurularını etkin, süratli ve doğru sonuçlandırmak üzere, gerekli idarî ve teknik tedbirleri almakla yükümlüdürler.

3.1.3. 3071 Sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun

Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları, Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun'un 3. maddesi uyarınca talep ve şikayetleri ile ilgili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisine ve resmi makamlara yazılı dilekçe ile başvurma hakkına sahiptirler (Resmi Gazete'de 01.11.1984 kabul tarihli ve 3071 sayılı Kanun). Türkiye'de ikamet eden yabancılar, karşılıklılık esası şartıyla ve dilekçelerinde Türkçe dilini kullanmak kaydıyla bu haktan yararlanabilmektedirler.

3.2 Paydaş Etkileşimi için Dünya Bankası Gereklilikleri

Dünya Bankası'nın Çevresel ve Sosyal Çerçevesinin Çevresel ve Sosyal Standardı (ÇSS) 10, "Paydaş Etkileşimi ve Bilgi Paylaşımı", "Borçlu ile proje paydaşları arasındaki açık ve şeffaf etkileşimi uluslararası iyi uygulamanın temel bir unsuru" olarak kabul etmektedir. Özellikle, ÇSS 10 altında belirlenen gereklilikler şunlardır:

- Borçlular, proje geliştirme sürecinde mümkün olan en erken zamandan ve proje tasarımı konusunda paydaşlarla anlamlı istişareler yapılmasını sağlayan bir zaman diliminden başlayarak, proje yaşam döngüsü boyunca paydaşlarla etkileşim kuracaklardır. Paydaş etkileşiminin doğası, kapsamı ve sıklığı, projenin doğası ve ölçeği ile potansiyel riskleri ve etkileri ile orantılı olarak gerçekleştirilecektir.
- Borçlular, tüm paydaşlarla anlamlı istişarelerde bulunacaklardır. Borçlular, paydaşlara zamanında, ilgili, anlaşılır ve erişilebilir bilgiler sağlayacak ve onlarla manipülasyon, müdahale, zorlama, ayrımcılık ve tehdit olmaksızın kültürel açıdan uygun bir şekilde istişarelerde bulunacaklardır.
- Paydaş etkileşimi süreci, ÇSS'de daha ayrıntılı olarak belirtildiği gibi, aşağıdakileri unsurları içerecektir: (i) paydaş belirleme ve analizi; (ii) paydaşlarla etkileşimin nasıl

gerçekleştirileceğinin planlanması; (iii) bilgilerin açıklanması; (iv) paydaşlarla istişare; (v) şikayetlerin ele alınması ve yanıtlanması; ve (vi) paydaşlara raporlama.

- Borçlu, çevresel ve sosyal değerlendirmenin bir parçası olarak, danışılan paydaşların özellikleri, alınan geri bildirimlerin bir özeti ve geri bildirimlerin nasıl dikkate alındığına ya neden dikkate alınmadığına dair kısa bir açıklama dahil olmak üzere paydaş etkileşiminin belgelenmiş bir kaydını muhafaza edecek ve paylaşacaktır.

Borçlu tarafından, projenin doğası ve ölçeği ile potansiyel riskleri ve etkileri ile orantılı olacak şekilde bir Paydaş Etkileşim Planı (PEP) geliştirilmelidir. PEP, mümkün olduğunca erken ve proje kabulünden önce açıklanmalı ve Borçlunun, paydaşların belirlenmesi ve gelecekteki etkileşimleri için öneriler de dahil olmak üzere PEP hakkında paydaşların görüşlerini alması gerekmektedir. PEP'de önemli değişiklikler yapılması halinde, Borçlu güncellenmiş PEP'i paylaşmakla yükümlüdür.

ÇSS 10'a göre Borçlu, projeden etkilenen tarafların projenin çevresel ve sosyal performansı ile ilgili endişelerini ve şikayetlerini zamanında almak ve çözümünü kolaylaştırmak için bir Şikayet Mekanizması (ŞM) önermek ve uygulamakla yükümlüdür. Gerekli ŞM'nin kapsamı, ölçeği ve türü, projenin potansiyel risklerinin ve etkilerinin doğası ve ölçeği ile orantılı olmalıdır. ŞM aşağıdaki unsurları içerebilir: (i) şikayet ve endişelerin şahsen, telefon, e-posta ve/veya internet sitesi aracılığıyla iletilmesini sağlamak; (ii) şikayetlerin yazılı olarak kaydedildiği ve bir veri tabanı olarak tutulduğu bir sistemin oluşturulması; (iii) kullanıcıların şikayetlerinin kabulü, yanıtlanması ve çözüme kavuşturulması için bekleyebilecekleri sürenin uzunluğunu belirleyen, kamuya duyurulan prosedürler; (iv) şikayet prosedürü, yönetim yapısı ve karar vericiler hakkında şeffaflık; (v) şikayetin çözüme kavuşturulmaması durumunda tatmin edilmeyen şikayetlerin yönlendirilebileceği bir temyiz süreci (ulusal yargı dahil).

4. PAYDAŞLARIN BELİRLENMESİ VE ANALİZİ

Paydaşların belirlenmesi, paydaş etkileşimi sürecinin yönetilmesinde önemli bir adımdır ve belirli bir paydaş grubunun istişare sürecinde baskın hale gelme riskini azaltmaktadır. Bu adım, paydaşlar arasındaki dinamikler ve onların Projeye dahil olmalarından kaynaklanan riskler ve fırsatlar dikkate alınarak proje yaşam döngüsünde mümkün olduğu kadar erken gerçekleştirilmelidir. Paydaşların belirlenmesi, paydaşların ilgi düzeylerine ve proje ile etkileşimlerine göre gerçekleştirilmelidir. ÇSS 10'a göre, proje paydaşları üç grup altında kategorize edilmelidir:

- **Projeden Etkilenen Taraflar** – Proje Etki Alanındaki, projeden doğrudan etkilenen (gerçek anlamda veya potansiyel olarak) ve/veya projeye ilişkin değişikliklere karşı en duyarlı olarak tanımlanan ve etkilerin ve önemlerinin belirlenmesi ile hafifletme ve yönetim önlemlerine ilişkin karar alma süreçlerine yakından dahil olmaları gereken insanlar, gruplar ve diğer kuruluşlar,
- **Diğer İlgili Taraflar** - Projeden doğrudan etkilenmeyecek ancak konumu, özellikleri, etkileri veya kamu yararına ilişkin hususlar nedeniyle çıkarlarının projeden etkilendiğini düşünen veya algılayan ve/veya projeyi etkileyebilecek ya da projenin uygulama sürecinden etkilenebilecek bireyler/gruplar/kurumlar,

- **Savunmasız/Dezavantajlı Gruplar/Bireyler** - Savunmasız durumları¹ nedeniyle diğer gruplara kıyasla projeden orantısız bir şekilde etkilenebilecek veya daha fazla dezavantajlı durumda olabilecek ve projeye ilgili istişare ve karar alma sürecinde eşit temsil edilmelerini sağlamak için özel katılım çabaları gerektirebilecek kişi veya gruplar . Bu tür bir bireylerin/grupların genel istişare sürecinden dışlanmaları veya bu sürece tam olarak katılamamaları daha olası olduğundan, sürece katılabilmeleri için özel önlemler ve/veya yardıma ihtiyaç duyabilirler.

4.1 Paydaş Etkileşiminin Temel İlkeleri

Proje, en iyi uygulama yaklaşımının benimsenebilmesi için paydaş etkileşiminde aşağıdaki ilkeleri uygulayacaktır:

Açıklık ve proje ömrü süresi yaklaşımı: Proje için halkla istişareler; tüm proje ömrü boyunca düzenlenecek, açık bir şekilde, dış manipülasyon, müdahale, zorlama veya tehdit olmaksızın gerçekleştirilecektir,

Bilgilendirilmiş katılım ve geri bildirim: Bilgi, uygun bir formatta tüm paydaşlara sağlanacak ve geniş çapta paylaşılacaktır; ayrıca Paydaşların geri bildirimlerini iletmek, yorumları ve endişeleri analiz etmek ve ele almak için fırsatlar sağlanacaktır,

Kapsayıcılık ve duyarlılık: İletişimin daha iyi olması için desteklenmesi ve etkili ilişkilerin kurulması için paydaşlar belirlenmektedir. Projeye katılım süreci kapsayıcı olacaktır. Tüm paydaşlar her zaman istişare sürecine dahil olmaya teşvik edilecektir. Tüm paydaşların bilgiye eşit bir şekilde erişimi sağlanacaktır. Paydaşların ihtiyaçlarına karşı duyarlı olunması, etkileşim yöntemlerinin seçiminde temel ilkedir. Özellikle kadınlar, gençler, yaşlılar ve farklı etnik grupların kültürel hassasiyetleri gibi savunmasız gruplara özel önem verilecektir.

4.2 Proje için Paydaş Kategorileri

4.2.1 Projeden Etkilenen Taraflar

Projeden Etkilenen Taraflar, Proje Etki Alanı içerisindeki kişileri, grupları ve diğer kuruluşları ve Projenin doğrudan etkilerine maruz kalabilecek ve proje uygulamasını doğrudan etkileyebilecek diğer tarafları kapsamaktadır. Projeden Etkilenen Taraflar olarak tanımlanan ve kategorize edilen paydaş grupları aşağıda yer alan Tablo 1'de listelenmiştir.

ETKB'nin Enerji İşleri Genel Müdürlüğü (EİGM), başta rüzgar, hidrolik, jeotermal, güneş, biyokütle ve diğer yenilenebilir enerji kaynakları olmak üzere tüm enerji kaynaklarının belirlenmesi ve değerlendirilmesine yönelik ölçümlerin yapılması ve fizibilite ve örnek uygulama projelerinin hazırlanmasından sorumlu olduğundan, projeden doğrudan etkilenen taraf ve yararlanıcı kurumdur. Ayrıca EİGM, araştırma kurumları, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği içinde pilot sistemlerin geliştirilmesi için tanıtım ve danışmanlık faaliyetlerinin yürütülmesinden de sorumludur. Diğer yandan, denizlerde faaliyet gösterenler, özel sektör temsilcileri ve ilgili sivil toplum kuruluşları da, günlük faaliyetlerinin Proje

¹ Savunmasız durum, bir kişinin veya grubun ırkından, ulusal, etnik veya sosyal kökeninden, renginden, cinsiyetinden, dilinden, dininden, siyasi veya diğer görüşlerinden, mülkiyetinden, yaşından, kültüründen, okuryazarlığından, hastalığından, fiziksel veya zihinsel engelinden, yoksulluğundan veya ekonomik dezavantajından kaynaklanabilmektedir.

faaliyetlerinden etkilenme ihtimalinin bulunmasından dolayı projeden doğrudan etkilenen taraflar olarak görülmektedir.

Bu proje kapsamında yürütülecek teknik yardım faaliyetlerinin sonucuna göre karar verilecek olan yatırımların potansiyel etkileri dikkate alınarak projenin dolaylı olarak etkilenen tarafları belirlenmiştir:

- BOTAŞ, hem ulusal hem de uluslararası petrol ve doğal gaz taşıma projeleri, LNG/FSRU terminal işletmeciliği ve liman hizmetlerinden sorumlu olduğu için projenin dolaylı etkilenen tarafıdır.
- TPAO, hem karada hem de denizde hidrokarbon arama ve sondaj faaliyetleri yürüttüğü için dolaylı olarak etkilenen bir diğer taraftır.
- Ulusal elektrik iletim kuruluşu olarak TEİAŞ, bu projeden dolaylı olarak etkilenen taraftır.
- Enerji sektöründe düzenleyici otorite olarak EPDK bu projeden dolaylı olarak etkilenecek diğer taraftır.

4.2.2. Diğer İlgili Taraflar

Diğer İlgili Taraflar – Projeden doğrudan etkilenmeyen ancak çıkarlarının projeden etkilendiğini düşünen veya algılayan ve/veya projeyi ve uygulama sürecini bir şekilde etkileyebilecek bireyler/gruplar/kuruluşlardır. Projenin kapsamına göre özel olarak belirlenen ve aşağıda yer alan ilgili bireyler ve gruplar bu kategoriye girmektedir:

- Cumhurbaşkanlığı Millî İstihbarat Teşkilâtı Başkanlığı - İstihbarat ve radar sistemine etkisi açısından
- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı - Özel koruma alanları ile kesişim, biyoçeşitlilik ve imar planına uygunluk bakımından
- Millî Savunma Bakanlığı -Kara ve Deniz Kuvvetleri Komutanlıkları - Karada radarlar, havaalanları, denizde seyir, hidrografik ve oşinografik verilerin elde edilmesi ve milli güvenlik açısından
- Tarım ve Orman Bakanlığı - Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü - Su Yönetimi Genel Müdürlüğü - Balıkçılık ve doğal hayatın etkilenmesi açısından
- İçişleri Bakanlığı – Sahil Güvenlik Komutanlığı - Milli Güvenlik açısından
- Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı - Denizcilik Genel Müdürlüğü - Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü - Alt Yapı Yatırımları Genel Müdürlüğü - Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü - Gemi trafiği ve limanların etkilenmesi açısından
- Maden Teknik Arama Genel Müdürlüğü - Jeolojik ve jeofizik zemin özelliklerinin belirlenmesi amacıyla
- Kültür ve Turizm Bakanlığı - Yatırım İşletmeleri Genel Müdürlüğü - Turizm açısından
- Kandilli Rasathanesi - Depremsellik ve tsunami konusunda bilimsel çalışma yapılması amacıyla

Tablo 1 Paydaş Grupları

Paydaş Grubu	Proje ile İlginin Niteliği	İlgi	Etki
Projeden Etkilenen Taraflar			
EİGM	Doğrudan etkilenen taraf	Yüksek	Yüksek
BOTAŞ (Doğal Gaz İletim Sistemi Operatörü)	Dolaylı etkilenen taraf	Düşük	Orta
TEİAŞ (Elektrik İletim Sistemi Operatörü)	Dolaylı etkilenen taraf	Düşük	Orta
TPAO	Dolaylı etkilenen taraf	Düşük	Orta
EPDK	Dolaylı etkilenen taraf	Düşük	Orta
Denizde faaliyet gösterenler	Doğrudan etkilenen taraf (Balıkçılar ve kooperatifleri, belediyeler (vapur seferleri nedeniyle), sanayiciler (deniz ticareti nedeniyle))	Düşük	Orta
Özel sektör temsilcileri	Doğrudan etkilenen taraf	Düşük	Orta
Sivil toplum kuruluşları	Doğrudan etkilenen taraf	Düşük	Orta
Diğer İlgili Taraflar			
Milli İstihbarat Teşkilatı	İstihbarat ve radar sistemleri	Düşük	Orta
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı	Özel koruma alanları ve biyoçeşitlilik	Düşük	Yüksek
Milli Savunma Bakanlığı	Karada radarlar, denizde seyir, hidrogafik ve oşinografik veriler	Düşük	Orta
Tarım ve Orman Bakanlığı	Balıkçılık, doğal habitat	Düşük	Yüksek
Sahil Güvenlik Komutanlığı	Ulusal güvenlik	Düşük	Yüksek
Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı (Denizcilik Genel Müdürlüğü)	Deniz trafiği ve limanlar	Düşük	Yüksek
Maden Teknik Arama Genel Müdürlüğü	Jeolojik ve jeofizik zemin özellikleri	Düşük	Yüksek
Kültür ve Turizm Bakanlığı	Turizm faaliyetleri ve turizm alanlarının korunması	Düşük	Yüksek
Kandilli Rasathanesi	Deprem ve tsunami araştırmaları	Düşük	Yüksek
Üniversiteler / Araştırma Kuruluşları	Çevre çalışmaları ve biyoçeşitlilik gibi alanlarda çalışma yapanlar	Düşük	Orta
Sivil Toplum Kuruluşları	Çevre çalışmaları ve biyoçeşitlilik gibi alanlarda çalışma yapanlar	Düşük	Orta

5. PAYDAŞ ETKİLEŞİMİ PROGRAMI

5.1. Proje Hazırlığı Sırasında Yapılan Paydaş Katılımının Özeti

ETKB Proje Uygulama Birimi (PUB), ETKB'nin merkezi birimleri, bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşları ile IPA II yardımı kapsamında ele alınacak ihtiyaçlar ve sorunlara yönelik bir çalışma yürütmüştür. Çeşitli toplantılar ve istişarelerin ardından, ETKB Enerji İşleri Genel Müdürlüğü (EİGM), Faz 4 Projesi kapsamında programlanan faaliyetlerin uygulanması için ana paydaş olarak belirlenmiştir. Diğer etkilenen taraflar ve ilgili paydaşlar bu belge aracılığıyla tanımlanmaktadır.

İşbu PEP, paydaşların Proje faaliyetleri ve paydaş etkileşimi süreci konusunda bilgilendirilmeleri amacıyla 8-17 Mart 2023 tarihleri arasında Türkçe ve İngilizce olarak ETKB'nin internet sitesinde yayınlanmıştır. İlgili kamu kurum ve kuruluşlarının, sivil toplum kuruluşlarının, üniversitelerin temsilcileri ve özel sektör temsilcilerinden oluşan yaklaşık 70

kişinin katılımıyla 16 Mart 2023 tarihinde çevrimiçi bir toplantı düzenlenmiştir. Katılımcılara, Projenin potansiyel risk ve etkileri ve PEP konusunda bilgilendirme yapılmıştır. Bütün paydaşlar, paydaş etkileşimi faaliyetleri içerisinde yer alma niyetlerini beyan etmiş ve projenin uygulama sürecinde kritik görülen hususlarda kendilerine danışılmasını talep etmişlerdir.

5.2 Paydaş Etkileşimi Yöntemleri

Paydaşların birbirinden farklı ihtiyaçlarını kapsayan farklı etkileşim yöntemleri önerilmektedir. Farklı paydaş gruplarına başarılı bir şekilde ulaşılmasını ve istişare, karar verme ve etki yönetimi çözümlerinin geliştirilmesi süreçlerine dahil edilmelerini sağlamak için, projenin paydaşlarla etkileşiminin bir parçası olarak çeşitli etkileşim yöntemleri kullanılacaktır.

Paydaş etkileşimi daha çok çevrimiçi kanallara dayanacaktır. Mümkün ve uygun olduğunda, paydaşların türü ve kategorisine bağlı olarak bu amaca uygun çevrimiçi platformlar ve özel tartışma grupları oluşturulacaktır. Paydaşların çevrimiçi kanallara erişimi olmadığı durumlarda geleneksel iletişim kanalları (TV, gazete, radyo, kamu duyuruları ve posta gibi) kullanılacaktır. Proje belgeleri, sunumlar, anketler ve tartışma konuları gibi materyaller çevrimiçi olarak katılımcılara dağıtılacaktır.

Etkileşim faaliyetleri, kültürel olarak uygun bir şekilde yürütülecek ve paydaş etkileşimi için etkili ilişkiler kuran paydaş gruplarıyla etkileşime yönelik en iyi yaklaşımları içerecektir.

Tablo 2 Proje Kapsamında Uygulanacak Etkileşim Yöntemleri

Etkileşim Yöntemi	Yöntemin Amacı / Uygulanması	Hedeflenen Paydaşlar
Yazışmalar (Mektuplar, telefon, e-posta, resmi yazı)	<ul style="list-style-type: none"> - Proje gereklilikleri ve etkileri hususunda bilgi paylaşımı (özellikle teknik konularda) - Proje uygulanması süresince toplantıları ve temel etkinliklere davetler - Proje sahasının izin, ruhsat, devir ve tahsisinin alınmasına ilişkin düzenlemeler - Proje uygulaması için kullanılacak bilgi ve veri talepleri 	Diğer ilgili devlet makamları ve hükümet yetkilileri, STK'lar, yerel yönetim, akademi, ulusal ve yerel medya ve kuruluşlar/ajanslar
Birebir toplantılar	<ul style="list-style-type: none"> - Paydaşların hassas konularla ilgili endişelerini/görüşlerini dile getirmelerine olanak tanıyan bireysel bazda bilgi toplama - Kilit aktörlerle kişisel bağlantılar kurma 	İlgili devlet makamlarının ve hükümet yetkililerinin, STK'ların, yerel yönetimin, akademi ve kuruluşların/ajansların, yüklenicilerin ve danışmanların temsilcileri
Resmi toplantılar	<ul style="list-style-type: none"> - Proje gereksinimleri ve etkileri hakkında toplu bilgi paylaşımı - Bir grup kamu kuruluşundan projeye 	Farklı ulusal ve yerel hükümet yetkilileri ve yetkilileri, STK'lar, akademi ve kuruluşlar/ajanslar, ulusal ve yerel medya

	<ul style="list-style-type: none"> ilişkin yorum, geri bildirim, görüş ve algıların alınması - Kamu kurumları ile ilişkilerin kurulması 	
İstişare toplantıları	<ul style="list-style-type: none"> - Büyük bir paydaş grubuna, özellikle topluluklara (balıkçılar ve onların kooperatifleri, denizciler, vb. dahil) Projenin kapsamı ve zaman çizelgesi hakkında bilgi paylaşımı (özellikle teknik olmayan). - Bir grup paydaştan yorum, geri bildirim, görüş ve proje algısı alma - Proje ile ilgili şikayet, öneri ve kaygıları toplama - Etkilenen topluluklar ve gruplarla ilişkiler kurma 	Etkilenen topluluklar ve gruplar, yerel STK'lar, ulusal ve yerel hükümet temsilcileri/yetkilileri, işletmeler, kuruluşlar/ajanslar vb. dahil olmak üzere proje boyunca tanımlanan herhangi bir paydaş grubu
Dijital iletişim araçları - Sosyal medya (Facebook, Twitter, Instagram hesapları, Whatsapp grupları), ulusal/yerel televizyon kanalları, radyo istasyonları, SMS vb.	<ul style="list-style-type: none"> - Teknik olmayan bilgi paylaşımı ve ilerleme güncellemeleri - Proje ile ilgili önemli olayların, tarihlerin ve yayınlanan belgelerin duyuruları 	Etkilenen topluluklar ve Projeden Etkilenen Taraflar, ulusal ve yerel medya, akademi, STK'lar, işletmeler ve kuruluşlar/ajanslar dahil olmak üzere proje boyunca tanımlanan herhangi bir paydaş grubu
Proje bilgi broşürleri ve kitapçıkları	<ul style="list-style-type: none"> - Düzenli güncelleme sağlamak için kısa proje bilgilerinin paylaşılması - Paydaşları proje uygulama takvimi, proje faaliyetlerinin kapsamı vb. belirli konularda bilgilendirme 	Projeden Etkilenen Taraflar, işletmeler ve kuruluşlar/ajanslar dahil olmak üzere proje boyunca tanımlanan herhangi bir paydaş grubu
Çevrimiçi toplantı	<ul style="list-style-type: none"> - Savunmasız gruplar da dahil olmak üzere bir grup insana belirli bir konuda bilgi paylaşımı - Belirli bir gruptan proje ile ilgili yorum, geri bildirim, görüş ve algıların alınması - Bir gruptan projeye ilgili şikayetlerin, endişelerin ve geri bildirimlerin toplanması - Proje faaliyetlerinin bir grup üzerindeki çevresel ve sosyal etkilerinin ve risklerinin izlenmesi - Yerel topluluklarla ilişkiler kurma 	Projeden Etkilenen Taraflar ve savunmasız gruplar dahil olmak üzere proje boyunca tanımlanan herhangi bir paydaş grubu
Şikayet Mekanizması (ŞM)	<ul style="list-style-type: none"> - Tüm proje paydaşlarından gelen her türlü talebin (öneri, şikayet, övgü, bilgi talebi veya muhbir şikayeti gibi) alınması ve çözüme kavuşturulması 	Proje boyunca tanımlanan herhangi bir paydaş grubu

ETKB tarafından, şikayetle ilgili alınan önlemlerin izlenmesi de dahil olmak üzere paydaş faaliyetlerinin yönetimi ve izlenmesi için PUB bünyesinde tam zamanlı olarak bir uzman atanacaktır. PUB, yazılı/basılı/görsel materyallerin açıklanması için mevcut çevrimiçi iletişim kanallarını ve imkanlarını kullanacaktır. Proje güncellemeleri PUB'nin web sitesinde (www.enerjiprojeleri.eu) yayınlanacaktır. Uygulanabilir olduğunda ve paydaşlar tarafından tercih edildiğinde, PUB ayrıca proje bilgilerini ve güncellemelerini sosyal medya, dağıtılan basılı materyal, birebir görüşmeler ve uygun olduğunda istişare toplantıları gibi diğer yollarla iletacaktır.

Tablo 3 Paydaş Etkileşim Programına Genel Bakış

Proje Aşaması	Hedeflenen Paydaşlar	Açıklanacak Dokümanların Listesi	Kullanılacak Yöntemler	Sıklık	Sorumlu Taraf
Dizayn ve Hazırlık	<ul style="list-style-type: none"> - Faydalanıcı kurumlar - Kamu Kurum ve Kuruluşları - Özel sektör - Sistem operatörleri 	<ul style="list-style-type: none"> - Aksiyon Dokümanı - Proje Dokümanı - Finansal Anlaşma - Hibe Anlaşması - Paydaş Etkileşim Planı, Çevre ve Sosyal Taahhüt Planı - Şikayet Mekanizması 	<ul style="list-style-type: none"> - Genel duyurular - Teknik olmayan proje özetleri/sunumları - Elektronik yayınlar - Sosyal medya - Basın yayınları - Resmi yazılar - E-postalar - İstişare toplantıları (çevrimiçi, yüz yüze) - İnternet sitesindeki bilgiler - Afiş, broşür, kitapçık vb. 	<ul style="list-style-type: none"> - Proje faaliyetleri başlamadan önce - Proje döngüsü boyunca 	ETKB PUB
Uygulama	<ul style="list-style-type: none"> - Faydalanıcı kurumlar 	<ul style="list-style-type: none"> - Proje Kabulü Dokümanı - Satın Alma Yönetmeliği - Özel Satın Alma Bildirimleri - ŞM raporları - Düzenli proje ilerleyişi bilgisi 	<ul style="list-style-type: none"> - Resmi yazılar - E-postalar - İstişare toplantıları (çevrimiçi, yüz yüze) - Afiş, broşür, kitapçık vb. - Elektronik yayınlar - Sosyal medya - Basın yayınları 	<ul style="list-style-type: none"> - Proje faaliyetleri başlamadan önce - Çeyreklik (proje döngüsü boyunca) 	ETKB PUB
Uygulama	<ul style="list-style-type: none"> - Kamu kurum ve kuruluşları - Özel sektör - Sistem operatörleri 	<ul style="list-style-type: none"> - Proje ilerleme raporları - Proje çıktıları - ŞM, ŞM prosedürü 	<ul style="list-style-type: none"> - İstişare toplantıları (çevrimiçi, yüz yüze), radyo, televizyon, gazete ve sosyal medya, basın yayınları, duyurular - PUB'un internet sitesinde ve 	<ul style="list-style-type: none"> - Proje faaliyetleri başlamadan önce - Çeyreklik (proje döngüsü boyunca) 	ETKB PUB Faydalanıcı Kurumlar

			sosyal medya hesaplarında proje ile ilgili duyurular ŞM, ŞM prosedürü		
Kapanış	<ul style="list-style-type: none"> - Faydalanıcı kurumlar - Kamu Kurum ve Kuruluşları - Özel sektör - Sistem operatörleri 	<ul style="list-style-type: none"> - Proje ilerleyişi ve değerlendirme raporları - Proje sonuçları 	<ul style="list-style-type: none"> - Kapanış toplantısı - İstişare toplantıları - Duyuru toplantıları - Basın yayınları - İnternet sitesi ve sosyal medya duyuruları - Afiş, broşür, kitapçık vb. - SMS 	Proje faaliyetlerinin tamamlanmasının sonra (Sözleşmelerin bitişi ile)	ETKB PUB

5.3. Projenin İleri Aşamaları

Proje ömrü boyunca yürütülecek olan paydaş etkileşimi faaliyetlerinin zamanında organize edilmesi ve yürütülmesi, Projenin risk ve etki yönetimi sürecini desteklemede kritik öneme sahip olacaktır. Bu faaliyetler, özellikle uygun maliyetli bir proje tasarımına olanak sağlayacak olası olumsuz ve olumlu etkilerin ve risklerin erken tanımlanması ve yönetiminde etkili olacaktır.

Proje uygulaması sırasında, hem bireysel sözleşmelerin ve Paydaş Etkileşim Planının hem de Şikayet Mekanizmasının uygulanması hakkında esas olarak sanal iletişim kanalları üzerinden rapor verilmek suretiyle, proje ilerledikçe paydaşlar bilgilendirilecektir.

6. PAYDAŞ ETKİLEŞİMİ FAALİYETLERİNİN UYGULANMASI İÇİN KAYNAKLAR VE SORUMLULUKLAR

6.1. Kaynaklar

ETKB PUB, paydaş etkileşimi faaliyetlerinden sorumlu olacaktır. PEP'in proje süresince uygulanması için gereken bütçe; ETKB bütçesinden karşılanacaktır. Bu bütçe, yukarıda belirtilen faaliyetlerin farklı paydaşlarla yürütülmesinin yanı sıra iletişim ve görünürlük faaliyetleri için de kullanılacaktır. Tüm faaliyetler, ETKB'nin kendi personeli tarafından yürütüleceği ve tüm toplantılar çevrimiçi veya ETKB tesislerinde gerçekleştirileceği için PEP'in uygulanması sırasında oluşacak maliyetler oldukça düşük olacaktır. Gösterge niteliğindeki gerekli bütçe tutarı 10.000 €'ya kadardır.

6.2. Yönetim Fonksiyonları ve Sorumlulukları

ETKB, programı mevcut organizasyon yapısı içinde uygulayacaktır. ETKB PUB, proje faaliyetlerinin genel olarak uygulanmasından sorumlu olacaktır. PUB, projenin uygulanması için yararlanıcı kurum ile yakın işbirliği içinde çalışacaktır. PUB personeli, izleme ve değerlendirmenin yanı sıra proje yönetimi uzmanlarını da içerecektir. Ayrıca, PUB'un

girişimleri ile, Projenin çevresel, sosyal, sağlık ve güvenlik riskleri ve etkileri konularının yönetilebilmesinin desteklenmesi amacıyla bir çevresel ve sosyal uzman irtibat kişisi olarak görevlendirilecektir.

Alınan geri bildirim ve şikayetlerin yanı sıra paydaş etkileşimi faaliyetleri de PEP'in ilerlemesini takip edecek olan PUB personeli arasından atanmış bir uzman tarafından izlenecektir. Sözleşme düzeyinde ise PEP faaliyetleri ile ilgili tüm kayıtlar, yararlanıcı kurum tarafından diğer proje ilerleme bilgileriyle birlikte düzenli olarak PUB'a rapor edilecektir. Yararlanıcı kurumun kendi PEP'ini hazırlaması gerekmeyecektir. Ancak PEP faaliyetlerine katılmak ve bunları uygulamakla yükümlü olacaktır.

ŞM'de yer alan özel bilgiler dahil olmak üzere tüm proje etkileşim kayıtları PUB tarafından muhafaza edilecektir. Ayrıca PUB, projenin internet sitesini düzenli olarak (en azından üç ayda bir) önemli proje güncellemeleri ve projenin katılım etkinliklerine ilişkin raporları içerecek şekilde güncelleyecektir. Projenin ŞM'si, proje başlamadan önce önce yürürlükte olacak ve paydaşların endişelerini değerlendirmek için projenin tüm ömrü boyunca sürdürülecektir. Paydaş etkileşimi faaliyetleri belgelenecek ve proje ilerleme raporuyla birlikte düzenli olarak Dünya Bankası ile paylaşılacaktır.

Diğer proje uygulama düzenlemeleri şu şekildedir: Projenin uygulanması boyunca paydaşlardan alınan geri bildirimler ve yorumlar gözden geçirilecektir. Gerekirse, projenin sorunsuz bir şekilde uygulanmasını sağlamak için PUB tarafından ilgili paydaşlarla birlikte gerekli onarıcı eylemler gerçekleştirilecektir.

PUB, yararlanıcı kurumlardan projeden memnuniyetleri hakkında geri bildirim almak için bir ara dönem paydaş etkileşim anketi yürütecektir. PUB, anket sonuçlarını yararlanıcı kurumlarla görüşecek ve Dünya Bankası'nı bu konuda bilgilendirecektir.

7. ŞİKAYET MEKANİZMASI

Şikayet Mekanizmasının (ŞM) temel amacı; şikayetlerin, ilgili tüm tarafları tatmin edecek şekilde zamanında, etkili ve verimli bir şekilde çözülmesine yardımcı olmaktır. ŞM özellikle, adil, etkili ve kalıcı sonuçlar için şeffaf ve güvenilir bir süreç sağlamaktadır. Aynı zamanda, düzeltici eylemleri kolaylaştıran daha geniş topluluk istişaresinin ayrılmaz bir bileşeni olarak güven ve işbirliği oluşturmaktadır.

ŞM özellikle:

- Etkilenen kişilerin şikayette bulunmaları veya projelerin uygulanması sırasında ortaya çıkabilecek herhangi bir anlaşmazlığı çözmeleri için imkan yaratmakta,
- Uygun ve karşılıklı olarak kabul edilebilir çözüm eylemlerinin belirlenmesini ve onların şikayetçileri memnun edecek şekilde uygulanmasını sağlamakta,
- Adli kovuşturmayla başvurma ihtiyacını ortadan kaldırmaktadır.

7.1. Ulusal Düzeyde Şikayet Mekanizması

Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CİMER)

Projeye özgü ŞM'ye ek olarak, ulusal şikayet mekanizması da proje ŞM'sinin besleneceği araçlardan biri olacaktır. ETKB ve/veya yararlanıcı kurumlar, Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CİMER) aracılığıyla proje ile ilgili farklı şikayet türleri hakkında resmi talep ve şikayetler alma hakkına sahiptir.

Uygulamada, CİMER sadece Türk vatandaşlarına açıktır. CİMER aracılığıyla alınan proje ile ilgili şikayetler, PUB tarafından kaydedilecek ve proje ŞM'sine benzer şekilde işlenecektir. CİMER, proje ömrü boyunca proje ŞM'sini tamamlayacaktır.

- Web sitesi: <https://www.cimer.gov.tr>
- Yardım Hattı: 150
- Adres: T.C. Cumhurbaşkanlığı Külliyesi 06560 Beştepe – Ankara
- Telefon: +90 312 590 2000
- Faks: +90 312 473 6494
- Valilikler, bakanlıklar ve kaymakamlıklar halkla ilişkiler masalarına yapılan bireysel başvurular.

Yabancılar İletişim Merkezi (YİMER)

Yabancılar İletişim Merkezi (YİMER), yabancılar için merkezleştirilmiş bir şikayet sistemi ortamı sunmaktadır. YİMER; proje paydaşlarının, proje ile ilgili şikayetlerini ve geri bildirimlerini doğrudan devlet makamlarına iletmeleri için alternatif ve iyi bilinen bir kanal olarak kullanılacaktır.

- Web sitesi: www.yimer.gov.tr
- Çağrı Merkezi: 157
- Telefon numarası: +90 312 5157 11 22
- Faks numarası: +90 0312 920 06 09
- Resmi Adres: Türkiye Cumhuriyeti Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, Çamlıca Mahallesi 122. Sokak No: 4 Yenimahalle/ANKARA
- Türkiye Cumhuriyeti İletişim Başkanlığı'na gönderilen postalar
- Türkiye Cumhuriyeti Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'ne yapılan bireysel başvurular

7.2. Bakanlar Düzeyinde Şikayet Mekanizması

ETKB, tüm proje paydaşlarının şikayetlerini değerlendirmek için çevrimiçi iletişim ile proje ŞM'sinin yanı sıra onaylanmış politika belgelerine sahiptir. ESS10 gerekliliklerine uygun olarak, projeye özel şikayet mekanizmaları, tüm paydaşların kullanımına açık olacak ve herhangi bir paydaş veya etkilenen kişi tarafından oluşturulan bir şikayet ve/veya öneriyi çözüme kavuşturmak için kullanılacaktır. Proje kapsamında, tüm paydaşlardan her türlü geri bildirim alınması beklenmektedir.

Tüm proje paydaşları tarafından, proje ŞM'sine ETKB PUB'nin resmi internet sitesi (www.enerjiprojeleri.eu) aracılığıyla erişilmekte olup, ŞM tarafından tüm paydaşların

şikayetlerinin toplanması ve ele alınması amaçlanmaktadır. Bu şikayet sürecini yöneten sorumlu organ, PUB'nin kendisi olacaktır. Gelen tüm sorular/şikayetler, yasal olarak başka bir süre gerektirmediği takdirde, en geç 15 gün içinde yanıtlanmak üzere ilgili sorumlu personele/birime yönlendirilecektir. ŞM formları hem Türkçe hem de İngilizce olarak aşağıda mevcuttur:

Türkçe link: <https://enerjiprojeleri.eu/tr/6/iletisim>

İngilizce link: <https://enerjiprojeleri.eu/en/21/contact-us>

Proje paydaşları şikayetlerini aşağıdaki adreslere de iletebilirler:

- Adres: Türk Ocağı Cad. No:2 06100 Çankaya/Ankara/Türkiye
- Telefon: +90 (312) 546 46 46
- Fax No: +90 (312) 222 57 60

Proje ŞM'si, aşağıdakiler de dahil olmak üzere, projenin genel yönetimi ve uygulanmasıyla ilgili şikayetleri iletmek için kullanılacaktır: çocuk işçiliği, işçi sağlığı ve güvenliği, işyeri tacizi (mobbing, cinsel sömürü ve istismar ve cinsel taciz (SEA/SH), vb.).

GM ayrıca isimsiz şikayetlerin sunulmasına da izin verecektir. İsimsiz şikayetler de diğerleri gibi dikkate alınacak ve değerlendirilecektir. Ancak isim, iletişim bilgileri vb. eksikliği nedeniyle şikayet sahibine geri bildirim sağlanamama ihtimali bulunmaktadır. Bu projeye dair ilgili paydaşlardan alınan tüm şikayetler/öneriler; ekte bulunan örnek Şikayet Mekanizması formu veya yukarıda belirtilen ETKB'nin resmi web sitesinde yer alan ŞM formları ile yapılacaktır. Tüm şikayetler kabul edilecek ve 15 gün içinde yanıtlanacaktır.

7.3. İşçi Şikayet Mekanizması

ŞM, proje kapsamındaki tüm doğrudan çalışan ve sözleşmeli işçilere (ve ilgili olduğu yerde kuruluşlarına), işyerine ilişkin endişelerini dile getirmelerini sağlamaktadır. Bu çalışanlar, işe alım sırasında ŞM ve bu mekanizmanın kullanımı nedeniyle çalışanların aleyhine kullanılacak durumlara karşı korunma sağlamak adına alınan önlemler hakkında bilgilendirilecektir. Proje Çalışanlarına yönelik oluşturulan ŞM'nin temel amacı; proje çalışanlarına işyerindeki endişelerini dile getirmek için erişilebilir araçlar sağlamaktır. Bu PEP bağlamında, "proje çalışanı" terimi aşağıdakileri ifade etmektedir:

- a. Doğrudan borçlu tarafından proje ile ilgili olarak çalışmak üzere istihdam edilen veya görevlendirilen kişiler (proje tarafı ve proje uygulayıcı birimler dahil) (doğrudan çalışanlar),
- b. Konumdan bağımsız olarak, projenin temel işlevleriyle ilgili işleri yapmak için üçüncü şahıslar aracılığıyla istihdam edilen veya görevlendirilen kişiler (sözleşmeli çalışanlar).

Proje İşçileri ŞM'si, "Devlet Memurlarının Şikayet ve Müracaatları Hakkında Yönetmelik" (12.01.1983 tarihli ve 17926 sayılı Resmi Gazete) kapsamında tüm doğrudan çalışanlar ve sözleşmeli işçiler tarafından kolayca erişilebilir olan mevcut ŞM'den faydalanmaktadır. Proje çalışanları, güvenli olmayan ve sağlıksız çalışma durumlarıyla ilgili endişelerini, acil olandan

başlayarak ve sorumlu olanı atlayarak amirlerine iletebilirler. Şikayetler yazılı veya sözlü olarak iletilebilir. Bu şikayet sürecini yöneten sorumlu kurum, şikayetçinin ilk disiplin amiridir. Şikayetin alınmasından itibaren 15 gün içerisinde şikayete yanıt verilecektir. Birinci disiplin amiri tarafından verilen karara; kararın kendisine ulaşmasından itibaren 10 gün içinde şikayetçinin, itiraz hakkı bulunmaktadır.

ETKB ve yükleniciler, mevcut ŞM ve nasıl çalıştığı hakkında sözleşmeli işçileri bilgilendirecektir. İlgili bilgiler, işçi el kitaplarına, duyuru panolarına veya benzer iletişim mekanizmalarına dahil edilerek, proje süresi boyunca açık, anlaşılır ve işçiler için erişilebilir bir şekilde sağlanacaktır.

Projeye özgü ŞM'ları, ulusal yasalar veya mevcut tahkim prosedürleri yoluyla sağlanan diğer adli veya idari çözüm yollarına erişimi engellemeyecek veya toplu sözleşmeler yoluyla sağlanan şikayet mekanizmalarının yerine geçmeyecektir.

7.4. İtiraz Mekanizması

Şikayetleri mevcut ŞM aracılığıyla çözümlenemeyen veya şikayetleri hassas konular içeren başvuru sahipleri, her zaman ilgili yasal kurumlara başvurabilirler. Bu tür kurumlar şu şekilde özetlenebilir:

- Asliye Hukuk Mahkemeleri,
- İdare mahkemesi,
- Asliye Ticaret Mahkemeleri
- İş Mahkemeleri ve
- Ombudsman (<https://ebasvuru.ombudsman.gov.tr/>)

İlgili yasal süreç ŞM aracılığıyla izlenecektir.

İşyerinde cinsel sömürü ve istismar/cinsel taciz ve Cinsiyete Dayalı İhlal veya proje sahalarındaki herhangi bir potansiyel çocuk istismarı ile ilgili vakalar için, şikayet, ETKB'nin ŞM sorumlu kişisi tarafından Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Savcılık gibi ilgili yasal makamlar/hizmet sağlayıcılar ile gizlilik esas alınarak paylaşılacaktır.

Projenin ŞM'si hakkındaki bilgiler, projedeki ilk geri bildirim istişarelerinin bir parçası olarak duyurulacak ve ŞM'ye ilişkin bilgiler ayrıca projenin internet sitesinde çevrimiçi olarak yayınlanacaktır.

7.5. Dünya Bankası Şikayet Çözümü Mekanizması

Dünya Bankası destekli bir projeden olumsuz etkilendiklerine inanan topluluklar ve bireyler, şikayetlerini mevcut proje düzeyindeki şikayet giderme mekanizmalarına veya Banka'nın Şikayet Çözüm Servisi'ne iletebilirler. Şikayet Çözüm Servisi, alınan şikayetlerin projeye ilgili endişeleri gidermek için derhal gözden geçirilmesini sağlamaktadır.

Projeden etkilenen topluluklar ve bireyler şikayetlerini; zararın oluşup oluşmadığını veya Banka'nın politika ve prosedürlerine uymamasının bir sonucu olarak zararın oluşma ihtimalini değerlendiren bağımsız Teftiş Paneline iletebilirler. Şikayetler; endişeler doğrudan Dünya Bankası'nın dikkatine sunulduktan ve Banka Yönetimine cevap verme fırsatı verildikten sonra

herhangi bir zamanda iletilebilir. Şikayetlerin Banka'nın kurumsal Şikayet Çözüm Servisi'ne nasıl iletileceği hakkında bilgiye aşağıdaki adresten erişilebilir:

<http://www.worldbank.org/en/projects-operations/products-and-services/grievance-redress-service>

Şikayetlerin Dünya Bankası Teftiş Paneline nasıl iletileceği hakkında bilgiye aşağıdaki adresten erişim sağlanabilir:

www.inspectionpanel.org

8. İZLEME VE RAPORLAMA

PUB, ŞM'nin işleyişinin ve kaydedilen şikayet türlerinin gözden geçirilmesi de dahil olmak üzere, proje ömrü boyunca PEP'in uygulanmasını sürekli olarak izleyecektir. Bu, proje üzerinde bir geri bildirim döngüsü olarak çalışacak ve etkileşim sırasında yapılacak ayarlamaları/iyileştirmeleri kolaylaştıracaktır. PEP faaliyetlerinin tamamlanmasının ardından, uygulanan PEP'in etkinliğini değerlendirmek için çıktılarının bir incelemesi yapılacaktır. Proje PEP'i aşağıdaki göstergelere dayalı olarak izlenecektir:

- i. Üç ayda bir alınan şikayetlerin sayısı ve bunların raporlama döneminde nasıl ele alındığı ve projenin başlangıcından bu yana toplam şikayet sayısı,
- ii. İstişarelere ve diğer proje PEP'i ile ilgili faaliyetlere katılan paydaşların sayısı,
- iii. Üçer aylık dönemlerde çözülen şikayetlerin yüzdesi,
- iv. Raporlama döneminde çözülen şikayetlerin yüzdesi,
- v. Projenin başlangıcından bu yana kümülatif olarak bekleyen ve çözülen şikayetlerin yüzdesi,
- vi. Konulara/kategorilere göre şikayetlerin sayısı ve yüzdesi,
- vii. PEP'in başarılı bir şekilde uygulanmasının sağlanması için bir çevresel ve sosyal irtibat kişinin görevlendirilmesi,
- viii. Projeye ilişkin bilgilerin aktarılması için gerçekleştirilen paydaş etkileşimi faaliyetlerinin (kadınlar ve savunmasız gruplar dahil olmak üzere bütün gruplara yönelik) sayısı.

PUB, proje boyunca toplanan tüm, halkla istişare, açıklama bilgileri ve şikayetleri detaylandıran basit bir veri tabanı ve faaliyet dosyası tutacaktır. PUB; tüm paydaş katılım faaliyetlerinin (PUB veya faydalanıcılar tarafından yürütülen) kayıtlarının, tarihleri, yerleri, katılımcıları, hedefleri, tartışılan konuları ve toplantıların sonuçlarını içerecek olan veritabanında tutulmasını sağlayacaktır. Her istişare toplantısı için katılım listeleri hazırlanıp imzalanacak ve mümkünse fotoğraf çekilip kaydedilecektir.

Paydaş etkileşimi faaliyetleri, PUB tarafından üç ayda bir değerlendirilecektir. PUB, tüm istişare ve açıklama faaliyetlerinin yukarıda belirtilen yeterli ayrıntılarla kaydedilmesini sağlayacaktır. PEP uygulaması ve ilgili şikayetler, altı aylık proje ilerleme raporlarında ayrı bir bölüm altında rapor edilecektir. Raporlar, tüm paydaş katılımını ve yapılan istişareleri

(ayrıntlarıyla birlikte), şikayet mekanizmasına ilişkin ayrıntıları ve benzeri kararları içerecektir.

8.1. Paydaşların İzleme Faaliyetlerine Katılımı

ETKB PUB, proje boyunca faydalancı kurumlardan ve diğer ilgili paydaşlardan geri bildirim alacak ve gerektiğinde ilerleme raporlarının sonuçlarını ilgili paydaşlarla tartışacaktır. Faydalanıcılardan projeden memnuniyetleri hakkında geri bildirim almak için PUB tarafından “Paydaş Etkileşimi” konulu bir ara dönem anketi yapılacaktır. PUB, proje uygulaması hakkında uygun şekilde bilgilendirecek sonuçları analiz edecektir.

PUB, ŞM aracılığıyla paydaşlardan alınan girdileri ve yorumları dikkate alacaktır. Proje aracılığıyla finanse edilen belirli bir sözleşme veya başka herhangi bir izleme soruşturması hakkında herhangi bir soruşturma olması durumunda, geri bildirim PUB tarafından değerlendirilecek ve ilgili paydaşa uygun yanıt verilecektir.

Paydaş Gruplarına Raporlama

PEP, burada sunulan bilgilerin tutarlı ve güncel olduğundan ve belirlenen etkileşim yöntemlerinin, proje bağlamı ve projenin belirli aşamaları ile ilgili olarak uygun ve etkili olmaya devam etmesinden emin olmak için proje uygulaması sırasında gerektiğinde periyodik olarak gözden geçirilecek, güncellenecek ve açıklanacaktır.

Proje ile ilgili faaliyetlerde ve programda yapılacak büyük değişiklikler; güncellenecek ve yeniden açıklanacak olan PEP'in usulüne uygun olarak yansıtılacaktır. İlgili düzeltici/önleyici faaliyetlerin uygulanma durumu ile birlikte halkın şikayetleri, soruşturmalar ve ilgili olaylara ilişkin üç aylık özetler ve dahili raporlar sorumlu personel tarafından derlenecek ve projenin üst yönetimine havale edilecektir. Bu üç aylık özetler, proje'nin şikayetleri ve bilgi taleplerini zamanında ve etkili bir şekilde ele alma becerisinin yanı sıra hem bunların sayısını hem de niteliğini değerlendirmek için bir mekanizma sağlayacaktır. Proje tarafından yıl boyunca gerçekleştirilen halkın katılımı faaliyetlerine ilişkin bilgiler, paydaşlara iki şekilde iletilebilir:

- i. Projenin paydaşlarla etkileşimi hakkında bağımsız bir yıllık raporun yayınlanması,
- ii. Bir dizi Temel Performans Göstergesinin (KPI) proje kapsamında düzenli olarak izlenmesi.

EK 1. ÖRNEK ŞİKAYET FORMU

ŞİKAYET FORMU		
Şikayeti Alan Personelin Adı		Tarih
Ünvan		
Paydaş Bilgileri (Opsiyonel)		Şikayet Alma Yöntemi
Ad Soyad		Telefon
Telefon		İnternet sitesi
E-posta		Ofis ziyareti
Adres		E-posta
İmza		Diğer
Şikayetin Ayrıntıları		

EK 2. İSTİŞARE TOPLANTISI KATILIMCI LİSTESİ

	İsim	Kurum
1	Engin Bostancı	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı / DİGM
2	Merve Şenol Öney	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı / DİGM
3	Gözde Ertemir	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı / DİGM
4	Mustafa Erkeç	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı / EİGM
5	Murat Kaplaner	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı / EİGM
6	Mehmet Aşker	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı / EİGM
7	Turgut Ölemez	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı / EİGM
8	Ümit Aykar	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı / EİGM
9	Mahmut Burak Tarakçıoğlu	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı / EİGM
10	Serpil Durak	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
11	Fatih Kargın	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
12	Sedat Koçak	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
13	Serap Yıldız	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
14	Gönül Su	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
15	Vildan Bölükbaşı Atay	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
16	Aslı Topalak	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
17	Kerem Noyan	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
18	Bahar Özöğüt	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
19	Rabia Zafer	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
20	Ülkü Aybuğa	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
21	Hasan Murat Tüzün	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
22	Gamze Kılınç Demirvuran	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
23	Özge Çakır	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
24	Dr. Dilek Tezel	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
25	Gözde Reşber	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
26	Dilek Deliçay	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
27	Tülay Çalışkan	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
28	Zeynep Fikran Yenice	Kültür ve Turizm Bakanlığı
29	Hayrettin Beyhan	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı
30	Bülent Sönmez	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı
31	Yakup Kocaman	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı
32	Gonca Gül Yalçın Kalmaz	Savunma Bakanlığı (Kara Kuvvetleri Komutanlığı)
33	Emrah Bulat	Sahil Güvenlik Komutanlığı
34	Aycan Oğuzalp	Sahil Güvenlik Komutanlığı
35	Koray Eryetgin	Sahil Güvenlik Komutanlığı
36	Nuri Dağlı	Sahil Güvenlik Komutanlığı
37	Cansu Akdeniz Kani	Sahil Güvenlik Komutanlığı
38	Ozan Emre Işıklı	Sahil Güvenlik Komutanlığı
39	Adnan Aras	Sahil Güvenlik Komutanlığı
40	Vuslat Öztürk	BOTAS
41	Erkan Söylemez	BOTAS
42	H. Selen Köse	TPAO

43	D. Tayfun Beşevli	TPAO
44	Ümit Çetinkaya	TEIAS
45	Kazım Şenocak	TEIAS
46	Şehri Nur Güler	TEIAS
47	Zeynep Köroğlu Erdoğan	EPDK
48	İsmail Bahtiyar	EPDK
49	Özgür Türkmen	MTA
50	Murat Durak	Düred
51	Dolunay Güçlüer Küpeli	Düred
52	Ahmet Saklıca	Montfort
53	Metin Güven Şahin	Akademi Şehir Planlama Mim. Müh.
54	Cahit Coskun	Habas
55	Fatih Torpi	Habas
56	Melihat Madran	Res-group
57	Batuhan Türkmen	Res-group
58	Hilal Bakkaloğlu	Res-group
59	Ali Pınar	Boğaziçi Üniversitesi
60	Mustafa Özyalvaç	Denar
61	Özkan Bayezıt	

EK 3. İSTİŞARE TOPLANTISINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN SUNUM

**AVRUPA BİRLİĞİ / KATILIM ÖNCESİ MALİ YARDIM ARACI (IPA) – IPA 2019
ENERJİ SEKTÖR PROGRAMI – FAZ 4 PROJESİ (P179235)**

Paydaş Etkileşim Planı

1:

Proje Kapsamı

<p>Marmara Denizi'nde belirlenen sahalarda;</p> <ul style="list-style-type: none">- Meteorolojik ve oşinografik ölçümler- Jeolojik ve jeoteknik ölçümler- Ekonomik ve finansal ön fizibilite çalışmaları- Çevresel ve sosyal kısıt analizi	<p>Kapasite Geliştirme Faaliyetleri:</p> <ul style="list-style-type: none">- Eğitimler- Saha ziyaretleri- Çalışma ziyaretleri
---	---

2:

Paydaş Etkileşim Planının Amaçları

- Proje kapsamındaki doğrudan ve dolaylı paydaşların ve diğer ilgili tarafların belirlenmesi ve tüm paydaşlarla etkin, doğru ve şeffaf bir iletişimin kurulması,
- Paydaşların projeye olan ilgisinin ve desteğinin belirlenmesi ve proje dizaynında ve çevresel ve sosyal risklerin azaltılmasına yönelik alınacak önlemlerde görüşlerinin alınması,
- Potansiyel olarak etki yaratabilecek konularda proje süresince paydaşlarla ve diğer ilgili taraflarla etkili ve kapsayıcı bir ilişkinin kurulması,
- Paydaşlara; proje ve olası çevresel ve sosyal riskler ve bunların etkileri hakkında tam bilginin zamanında, anlaşılabilir ve erişilebilir bir formatta sağlanması,
- Paydaşlar ve kamu için erişilebilir ve kapsayıcı bir şikayet mekanizması yapısının belirlenmesi.

3

Paydaş Grupları

Projeden Etkilenen Taraflar	Diğer İlgili Taraflar
EİGM (faydalanıcı kurum)	İlgili kurum ve kuruluşlar (ÇŞİDB, MSB, Sahil Güvenlik Komutanlığı, MTA, Kandilli Rasathanesi)
BOTAŞ	Üniversiteler / Araştırma Kuruluşları
TEİAŞ	STK'lar
TPAO	
EPDK	
Denizlerde faaliyet gösterenler (balıkçılar, belediyeler, sanayiciler vs.)	
Özel sektör temsilcileri	

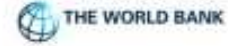

4

Paydaş Etkileşim Yöntemleri

- Yazışmalar (resmi yazılar, telefon, e-posta vs.)
- Resmi ve birebir toplantılar
- İstişare toplantıları, çevrimiçi toplantılar
- Dijital iletişim araçları (sosyal medya, TV, radyo vs.)
- Proje bilgi broşürleri ve kitapçıklar
- Şikayet Mekanizması

5

Paydaş Etkileşim Planı Yönetim Fonksiyonları

ETKB Proje Uygulama Birimi;

- Proje faaliyetlerinin uygulanması ve izlenmesi
- PEP'in uygulanması ve izlenmesi
- Geri bildirim ve şikayetlerin alınması ve yanıtlanması
- Proje ilerlemesine ve paydaş etkileşimi faaliyetlerine ilişkin kayıtların muhafaza edilmesinden sorumludur.

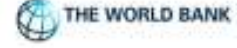

Şikayet Mekanizması

ŞM'nin amacı;

- Etkilenen kişilerin şikayette bulunmaları veya projelerin uygulanması sırasında ortaya çıkabilecek herhangi bir anlaşmazlığı çözmeleri için imkan yaratmak,
- Uygun ve karşılıklı olarak kabul edilebilir çözüm eylemlerinin belirlenmesini ve onların şikayetçileri memnun edecek şekilde uygulanmasını sağlamak,
- Adli kovuşturmayla başvurma ihtiyacını ortadan kaldırmaktır.

7

Şikayet Mekanizmasına Başvurular

- Ulusal düzeyde ŞM (CIMER, YİMER)
- Bakanlık düzeyinde ŞM (www.enerjiprojeleri.eu internet adresi veya Bakanlığımıza posta yoluyla)
- İtiraz Mekanizması (Asliye Hukuk Mahkemeleri, İdare Mahkemesi, Asliye Ticaret Mahkemeleri, İş Mahkemeleri, Ombudsman)
- Dünya Bankası ŞM (Şikayet çözüm servisi):
«<http://www.worldbank.org/en/projects-operations/products-and-services/grievance-redress-service>», teftiş paneli: www.inspectionpanel.org

8